

Burkina Faso 2010-01-09 – 2010-01-17

Dagboksanteckningar, Carl-Ewert Ohlsson

Lördag 2010-01-09

Försenad med en timme landade vi i på Ouagadougous flygplats. Transportministern mötte vid flygplanstrappan och jag fick åka med honom i hans limosine in till flygplatsen där jag anvisades plats i VIP rummet och vi kunde konversera. Foton togs. På plats var också Togos transportminister. Ned från Kompienga hade deras borgmästare åkt för att hälsa välkommen. En resa på en helt speciell väg över 350 km. Enkel resa. För några minuters träff! Blev också presenterad för Burkina Fasos utrikesminister, Alain Yoda. Ett imponerande mottagande som också innehöll parlamentarikern Sidiki Belem.

Då var jag i Burkina Faso – som är världens tredje fattigaste land. Burkina Faso ligger nära Sahara i Västafrika, har ett tufft klimat med ca 16 miljoner invånare, troligen någon miljon ytterligare. Det handlar om en ung befolkning. Medelåldern är 16,9 år. Spädbarnsdödligheten ligger på 10%. 4,2% av befolkningen är hiv/aids smittade. I huvudstaden anses något < än 2 miljoner personer bo. Skyfallet i oktober 2009 spolade bort 25.000 byggnader i Ouagadougou. Ett skyfall som fick de tre stora vattenmagasinen att svämma över. Ett likartat regnväder kom för 60 år sedan. Landet kämpar med stora problem för att skapa en dräglig försörjningssituation i ett, trots allt, torrare klimat. Det finns dock hopp om att utvecklingen skall vändas.

I Sverige är möjligen landet fortfarande mest känt som Övre Volta. Den 11 december 2010 firar Burkina Faso sin 50 åriga frihetsdag från den franska kolonialmaktens överhöghet. Nuvarande president, Blaise Campaoré, har varit president sedan han tog makten 1987. Presidentskapet övertog han från sin tidigare kompanjon Tomas Sankarin efter deras gemensamma militärkupp år 1983. Sankara var mycket Marxistisk och avbröt helt kontakterna med länder som Frankrike och USA. Han var mycket influerad av Sovjet och Kuba. Åtskilliga kubaner deltog på olika sätt i landets inre arbete. Att bära västerländska kläder förbjöds. Att delta i sportaktiviteter två gånger i veckan blev obligatoriskt för alla. Naturligtvis skulle landet vara självförsörjande genom ex vis egna risodlingar, trots bristen på tillgång till vatten. Det skulle genomgående handla om inhemska varor. Relationerna byggdes främst med Khadaffi i Libyen. I en tid då Khadaffi var västvärldens hatobjekt. Tiden före Bin Laden. Det är inte klarlagt hur mordet på Tomas Sankarin gick till. Möjligen kan det ha varit organiserat genom Frankrikes stöd och med biträde av Elfenbenskusten-Togo.

Det första så kallade demokratiska presidentvalet genomfördes 1991. Med endast en kandidat, Campaoré, och med enbart 25% valdeltagande. Enligt förordningen skulle han enbart kunna sitta en mandatperiod, som då var sju år. Nu har förordningen kontinuerligt skrivits om för att möjliggöra hans fortsatta uppdrag. Blaise Campaoré företräder det helt överlägset största partiet, CDP.

Landet gränsar till Benin, Elfenbenskusten, Ghana, Mali, Niger och Togo. Genom landet flyter tre stora floder; Mouhoun, Nazinon och Nakambe. Men har ingen egen kustkontakt. Klimatet är tropiskt

med varma, torra vintrar och heta, regniga somrar. Det förekommer svårare torrperioder, vilket gör att öknen breder ut sig och förstör den odlingsbara marken. Medeltemperaturen i januari är 25 grader Celsius och i april 33 grader Celsius. Burkina Fasos naturtillgångar består främst av mangan och kalksten. Valutan är CFA-franc. Dividerat med 62 så får man priserna i svenska kronor.

Finns naturligtvis enorma problem i landet. De 351 kommunerna har politiska företrädare som inte har utbildats i sina uppdrag, har ingen tradition – och är till minst 80% analfabeter. Dessutom begränsas möjligheten att ta beslut av att olika stamhövdingar har stort och avgörande inflytande. Inom Burkina finns hela 60 olika stamspråk.

Skillnaden på värde mellan pojkar och flickor är mycket stora. 80% av flickorna är könsstympade trots att det i lagar är förbjudit. Förbjudit är det att skära barnen i ansiktet och fylla på med aska i såren för att rista in familjetillhörighet. Ändå är det tydligt att en hel del bär dessa tatueringar. Samhället har en mycket begränsad grupp som är oerhört rika, finns en växande mellanklass – men den är mycket, mycket liten. Alltså ett samhälle som formligen skriker efter utländska kontakter. Främst av kontakter som kommer från andra länder än f d kolonialmakten. I samband med besöket våren 2009, i bl a Sandviken, uppvaltade ADF/RDAs partiledare - transportministern Gilbert Noël Namdouda Ouedraogo – Sveriges infrastrukturminister Åsa Thorstensson, i hopp om att få SAS att mellanlanda i Ouagadougous flygplats på flygningar mot Sydafrika. Det skulle ge landet en stor skjuts framåt och en annan kompletterande flyglinje än Air France. Troligen har svenska regeringen inte insett vad det skulle betyda för Burkina Fasos fortsatta utveckling. Frågan bör seriöst behandlas.

Sportsligt handlar det om fotboll. Laget benämns som "hingstarna"- eller etalons. Utifrån legenden om prinsessan Yennenga. Som trots sitt kön och titel ville dra ut i kriget. Hennes far förbjöd det men Yennenga gjorde det i varje fall, ridande på sin ståtliga hingst. Under sina slag träffade hon en man som hon fick en son med. Den sonen fick namnet Ouedraogo och blev på sitt sätt ursprunget till landet. En vanlig gåva är därför prinsessan ridande på en häst i bronsstaty modell.

Efter hälsningarna på flygplatsen så skjutsades jag i en UD skyltad bil av Lennart Karlsson till Christina Andersson, svensk administrativ chef för Sida. Där hade samlats de fem svenska eleverna och deras två lärare från Bessemerymnasiet Sandviken som kommit på plats för att bygga upp datanätverk och möbler i funktionell ordning för de tjuga kommunerna inom Plateau Central. Christina hade bjudit eleverna/lärarna på en middag och efter den var gruppen kvar för att hälsa mig välkommen. En grupp med god stämning som bestod av från ECIT3 eleverna Emil Andersson, Thomas Calamaras, Fredrick Johansson, Mattias Lindholm, Mikael Ragnarsson och lärarna Kjell Lundin och Ingemar Johansson.

Efter midnatt skjutsades jag till hotell Palm Beach för incheckning. Äventyret och upplevelserna hade bara börjat!

Söndag 2010-01-10

Förmiddagen efter lunch träffade jag både lärarna som elevernas på ett hotell på andra sidan stan. På samma hotell som Hiertekören bodde hade Lennart Karlsson ordnat så att eleverna mot en förhandlad summa kunde dels bada i poolen som äta sin lunch.

För egen del sammanförde jag Lennart med främst lärarna och vi gick tillsammans igenom det som de hitintills upplevt och planeringen framåt i övrigt. Bessemerygruppen bor på ett enkelt hotell istället för att vara och en bor hemma hos en värdfamilj. Den kostnaden togs helt av inbjudande part, d v s AAEP. I den budget som Lennart upprättat hade han uppgett en beräknad matkostnad på 250 kronor SEK per dag. Nu ordnades det istället till 160 kronor/dag. Lennart betalade genomgående för maten och debiterar istället Bessemerygänget vid hemkomst. Vissa måltider blev de i sin helhet bjudna på, såsom ex vis var fallet lördagkväll. Självt hann jag aldrig med att bada på grund av att alla samtal tog sådan tid. Charlemagne Kaboré från AAEP var också med tillsammans med några andra medlemmar i organisationen för vidare planering.

Tillsammans med Lennart Karlsson åkte vi rakt genom stan mot årets första möte inom partiet ADF/RDA. Vid partilokalerna var gatan helt avstängd. Tre stora öppna tält i en hästsko var helt fyllda av medlemmar. I centrum en talarstol täckt med partiets emblem i vitt tyg. Med partidjuret elefanten, med initialerna och med bild på Gilbert Noël Namdouda Ouedraoco. Efter visning i partilokalerna bjöds vi in att sitta på hedersplats. Jag själv intill partiledarens hustru. Allt det här hade en stor polisbevakning.

Afrikansk musik strömmade ut i högtalarna, stämningen var hög. Alla var högtidsklädda, vissa i afrikanskt inspirerade dräkter. När partiledaren kom in sist stod alla upp under det att partiets sång ljöd starkt. Gilbert gick runt och skakade hand med de ”mest prominenta”, innan han också intog sin plats. Ett längre inledande tal hölls av generalsekreteraren innan hon överlämnade micken till partiledaren – vilken alltså också är regeringens transportminister. Samma person som jag hade som en av gästerna i Sandviken, dels har mycket god relation med.

Som alltid räknade båda talarna upp sina hedersgäster med titlar och namn som inledning. Och som av en händelse kom mitt namn och ort upp väldigt högt! Från båda talarna. Jag fick talen kontinuerligt översatta från franskan. Fick också komma fram till talarstolen för att få en form av diplom – ett s k elefantdiplom som de hade olika graderingar på. Den förnämsta kallade de smaragd och kan endast ges till partiledaren själv. Jag fick något de kallade silver. Fick också komma fram och mottaga ett paket (visade sig innehålla en väldigt fin nationaldräkt, mössan måste jag nog sprätta upp. Kanske av anledning att huvudet har svällt?). Kändes som ett tack för besöket i Sandviken.

Den här ceremonin var mycket varm. En av flickorna som stod vid talarstolen svimmade t o m. Jag själv fick också tillfälle att greppa micken och kunde uttrycka hur hedrad jag kände mig och samtidigt ge lite synpunkter och reflektioner på partiarbete. Därefter bjöds vi runt för att skaka hand med de prominenta gästerna som vi inte hunnit med tidigare. Naturligtvis inkluderade det stamhövdingarna. De allra flesta kändes ha uppnått hög ålder. Här räckte det med handhälsning. Annars är det mycket vanligt med kindpussar, två på varje sida. Känns verkligen inspirerande. Män som kvinnor – rakt av.

Efter ceremonin blev det dags för ett stort grillparty. Vi – ett mindre antal – bjöds upp på första våningen medan den stora massan åt av det rikligt grillade nedanför oss. Avslutade med en afrikansk dans – eller vad det nu var – tillsammans med parlamentsledamoten Belem Sidiki– som också var med på Sandvikenresan och därmed också väl kände till mina danstalanger.

Direkt till resan och ett snabbt ombyte. En skraltig Toyotabuss hämtade mig för att därefter hämta eleverna och lärarna från Bessemer. Vidare mot stadens utkanter. Det var väldigt mörkt efter den dammiga gatan. Inne i en anspråkslös byggnad var det dock discodans. Afrikanskt disco. Ett härligt gung. Mycket hög musik. Bara att ösa på. Kokade kycklingbitar – eller om det nu var höns - låg på fat som vi alla kunde ta ifrån och äta med baguette som doppades i hönsspat. Blev ett litet uppehåll under tiden afrikanska fotbollsmästerskapens inledningsmatch visades på TV från Angola. Angola vs Mali. Efter stort underläge kunde Mali fixa ett oavgjort resultat. Mali som gränsar till Burkina Faso var favoritlaget, det hördes klart. Sedan disco time igen. Fullt ös. Ryt i öronen och skak i höfterna. Svetten bara rann – eller egentligen forsade.

Något utpumpad steg jag sent in i hotell lobbyn på väg mot lite sömn och eftertanke.

Måndag 2010-01-11

Hämtad vid 07.00 på hotellet av parlamentariker Belem Hann inte med någon frukost. Vi hämtade därefter Lennart Karlsson hos Christina Andersson från Sida och gav oss bort till Parlamentet med Belems Toyota Cab. Där fann då på plats 1:e vice ordföranden i kommunen Kompienga (Thiombiano Gouma). ADFs politiske sekreterare (Benjamin Sawadogo) samt 1:e vice ordföranden i just APF/RDA och parlamentariker (Josephine Drabo). Med på resan var också parlamentsledamoten Etienne. En fotograf var med hela tiden för att spela in besöket och producera en film av detta. En film som också skulle sändas över till undertecknad när den var ihopklippt.

I två bilar begav vi oss för den 35 mil långa färden. Med ofantligt många synintryck. Cyklister, cyklister blandat med mopedister. Och i de byar, samhällen vi passerade, fanns där efter båda sidor av vägen en form av ständigt pågående marknad. Dessutom vimlade det av djur. Får, getter, åsnor i första hand. Men också vid några tillfällen grisar som tog sig över vägbanan. Herr Belems chaufför hade sovit över och därför körde Belem själv - och det gick, av bara den. Med signalhornet nedpressat i försök att skrämma djur, få bort cyklister eller påannonsera omkörningar. Hela tiden ivrigt pratande – och skämtande.

I staden Fran, huvudstad i regionen (det finns 13 regioner, 21 provinser och 351 kommuner i Burkina) tog dess generalsekreterare emot (Jean-Louis Bayala) och berättade kort om det regionala uppdraget. Namnet på regionen som bestod av flera provinser är Gouvernorat de Fada N'Gourma Region de l'Est. En ung kvinnlig partimedlem anträdde vår bil och färden fortsatte mot Kompienga. Strax utanför Fada mötte en annan Toyota Cab med en chaufför och två unga militärer som skulle eskortera oss tryggt efter vägen. Skälet? Det förekom rån efter vägen. I skydd av det höga gräset kunde banditlikor ligga och slänga fram hinder och därefter göra väpnade rån. Oftast bara rån, men ibland sköt de också ihjäl de som rånades. Vägen patrullerades ständigt – så gott det nu går - men det var svårt att ha den helt säker. Fångades de väpnade banditerna in så avlivades de direkt på plats.

När vi såg Kompienga skylten stoppades vår bilkaravan av en mängd cyklar/cyklister. Vi togs emot rent kungligt. De hundratal cyklisterna bildade en imponerande kortege för oss. Vi körde mycket sakta efter dem mot Kommunhuset. På vägen och mot murarna, på ömse sidor, tryckte folk på och hurrade och vinkade. Innegården var också helt fylld med dans, musik, hurrarop. Vi eskorterades in, där de prominenta fick platser. Vi placerades i presidiesittning. I fönstren trängdes folk för att kunna få ta en liten del av tillställningen. En del tal hölls, främst av deras borgmästare som under tiden för vistelsen i Kompienga också utnämnde mig som deras borgmästare. Förutom mig själv kom Belem och Lennart Karlsson till tals. Lennart med sina 19 år i Burkina Faso och medlemskap också där har gjort stora avtryck i landet. Mitt svenska inlägg tolkades både till franska som till två andra inhemska språk. Hade också med Lennarts förnämliga biträde fått fram en skriftlig handling som överlämnades till Kompiengas borgmästare som i stort var skriven enligt; Det blir mycket intressant att ta del av Er stads verksamhet och uppdrag. Att få skaffa mig en bild för att själv kunna se vilka områden ni möjligen bör ha behov av vidare dialog kring. Ville inte, kunde inte lova något – det kändes för mig viktigt! Vid bönetime så fick vissa av deltagarna avlägsna sig för sin tros skull. Efter – och ibland under – varje

tal så jublades det vilt. Utanför igen så fick jag chansen att delta i en del olika danser. Kanske jag inte dansade men försökte i varje fall skaka loss höfterna.

Därefter cyklade en stor massa framför oss och ut genom själva samhället, bort förbi gendarmeriet för att därefter nå det som omnämndes som hotell. Stället, eller de olika husen, hade byggts som bostäder vid anläggningen av den stora dammen. Men inte underhållits egentligen. Där bjöds vi på en mycket sen lunch, fick våra rum och kunde installera oss. Dubbelsäng med madrass. Men i övrigt inga sängkläder förutom kudde. Fick så småningom ett lakan som jag kunde nyttja över den kommande natten. Efter ytterligare presentationer – och lära-känna-möjligheter - så fick vi åka upp till den stora dammen.

Kompiengadammen färdigställdes våren 1989. Den raka muren, som var 50 meter hög, tog vi oss upp på genom att ta en lång hög trappa. Den raka muren som höll emot vattenmassorna var 1,5 km. Här kunde det fyllas på med 2,5 miljarder kubikmeter vatten. Dammens yta är 250 kvadratkilometer. Imponerande. Vi fick också ta oss in till turbinerna. Blev även där en hel del trappsteg. Det fanns två turbiner som vardera gav 7 mega WH. Efter den här anläggningen har ytterligare en stor anlagts i Bagré som ger 16 mWh. Den i Kompienga styrs genom reläer. Här arbetar 14 personer. Om vattenmassorna på något sätt skulle bryta igenom så finns sifoner uppmonterade som skall varna befolkningen. En hel del av Kompienga skulle i så fall spolats bort. Den här dammanläggningen drivs av statliga Sonabel som har monopol på energisidan. 70% av elektriciteten produceras av fossila bränslen, såsom olja och resterande 30% av vattenkraft. Efter att ha tackat av chefen för stället åkte vi tillbaka till "hotellet".

Borgmästaren, Sabdano Parimani, berättade om sin kommun. Han hade med sig bl a sin motsvarande kommunchef (Neya Sylvestre), chefen för den statliga förvaltningen (Bako Maxime), cheferna för de tre enheterna Gendarmeriet, Polisen och Militären. Också sin vice borgmästare Thiombiano Gouma. En ung man som också är lärare. Han skulle också delta i seminariet kommande fredag/lördag i Oaugadougou.

Sabdano, som också representerade ADF/RDA, berättade vad som gjorts under den sista mandatperioden. Skaffat en ambulans som han var mycket stolt över. Ordnat två stora tappställen för dricksvatten. Ordnat med sophämtning över hela kommunen. 4 djupborrhåda brunnar med handpumpar. Ordnat med reovering vid 4 av 15 djupborrhåda brunnar. Deltar i en pågående vägbyggnad mellan Kompienga och Toutourgou. Allt det här till i svenska pengar värderat till cirka 5,2 miljoner kronor. Redovisade också planerade (önskade) investeringar enligt; byggandet av en högstadieskola, iordningsställande av en artificiell damm, ett landsvägsbygge, förbättringar av befintliga dammar, byggande av en sekundärskola, byggande av primärskolor i fyra kommuner. Totalt i svenska kronor cirka 6,1 miljoner, ej inräknat de fyra byskolorna.

Kompiengas inkomst kommer till 70% från att man har kraftdammen på sina ytor och av Sonabel får den inkomsten. I övrigt kom ingenting från skatten då den inte var en kommunal angelägenhet och dessutom var det få som hade någon inkomst. I övrigt kom budgetmedlen från skatt på djurenhet, på stånden genom hela huvudgatan, på administrativa tjänster och likartat. Staten tar skatt från de som har inkomst, vilket är ett högst begränsat antal. Skatten, inklusive sociala avgifter är 16%, enbart skatten 4%. Totalt omsätter kommunen per år runt 3,85 miljoner svenska kronor. Man har i själva Kompienga 29.000 invånare men inräknat byarna runt om, totalt 16 stycken, så har man en befolkning på 36.000 personer. Inför höstens presidentval försöker man få de cirka 8.000, som ej är bokförda, att bli det.

Huvudsakligen handlar det om barn som fötts i byar och ej varit hos barnmorska. Från administrativ sida åker man runt och söker upp personer och därmed också mer aktivt få in alla i födelseregistren. Ett omfattande arbete. En form av legitimationshandling utfärdas alltefter och den skall alla över 15 år ha. En kostnad på dryga 40 kronor per leg men där Kanada biträder just nu så kostnaden blir dryga 8 kronor per handling. Vid det kommande valet så kommer dock inte den handlingen att behövas utan det skall kunna räcka med någon annan form av legitimation. För att valet skall kunna genomföras så skall partiernas symbol finnas med på den handling, en handling, som alla partier skall stå på. Dessutom med bild på partiföreträdaren. Därmed räcker det med att valt parti kryssas. Annars skulle det bli för krångligt då många är analfabeter.

Därefter fick vi åka mot en kulturfest. Den visade sig vara mitt inne i centrum, eller som det i svenska ögon såg ut som. Mitt inne i byn/stan. I mörkret togs vi ut på en öppen plats. Som allt annat, helt dammigt, sandigt. Det, vad jag kan förstå, beställda ljuset fungerade inte. Så danserna fick ske i skenet av en bils strålkastare. Det var mängder av människor. Verkade som om hela stadens befolkning var där ute. Dansen flyttades från plats till plats och vi fick rotera dit. Genom folkmassan. De som bryskt banade väg och höll de boende utanför cirklarna var polisen. Till och från drog jag in mindre barn som för att kunna se stod intill mig. Försökte hindra poliserna att knuffa dem därifrån. Men det skedde fortlöpande – och bryskt. Jag provade också att själv delta i några danser. Blev ordentligt dammig – och svettig. Och insåg att jag inte borde tagit kostym! Knappast heller slips. Dessutom hade jag glömt bort - förutom rytmen - också konditionen. Kanske det hela inte var helt välorganiserat men fyllt av största engagemang.

Vi åkte tillbaka till "hotellet" där det var dukat för sen middag. Avslutande samtal före sängdags. När jag fick klart för mig att den beställda jakten dagen därefter skulle kosta deras begränsade kassa 15.000 svenska kronor ville jag - och fick jag - avstyra det hela. Dessutom fick jag sova ända till 07.00 istället för 05.00 samt att bufflarna och antiloperna slapp svenske Crocodile Dundee.

Tisdag 2010-01-12

Vaknade av mobilsignalen. Upp och tassade ut i korridoren för att fixa morgonduschen men avstod toabesöket i övrigt till förmån till kvällens återkomst i Oaugadougoa. Saknade ex vis toaringen och mycket mera. Som handduk tog jag det lakan som jag hade biståtts med. Kunde säga god morgon till de poliser, militärer som bevakat hotellet även under natten så att vi kunde ha en god nattsömn.

Riklig frukost med omelett, banan, vattenmelon, vitt bröd, smör, marmelad, kaffe eller tea och juice. Inledande samtal innan vi gav oss ut på ett mycket omfattande dagsprogram.

Vi besökte först en bonde som bodde absolut mitt i stan med sina djur, sin familj, sina fruar och sina barn i olika åldrar – ålderskillnaden säkert förklarad med skillnaden i fruarnas åldrar. Djuren sköttes av en man från ett annat folkslag, något ljusare i hyn, något kortare. Det folkslaget var specialister på att hantera djur sades det. Vår fotograf hade varit där från arla morgonen redan samt på andra delar i stan och sett den vakna till liv.

Därefter besökte vi en odlare av diverse olika grönsaker. Han odlade lök, peppar, gombo, abourgine, tomater, majs. Majsen, p g a sin längd, odlades i rader för att skydda de andra grönsakerna från vind som från direkt solljus. Odlingarna sker efter en form av växtordning. I maj görs i ordning för spannmålsodling – huvudsakligen hirs. Genom att det helt saknas motorredskap så görs marken i ordning med hackor för att sedan sås i juni/juli. Det som kallas för regnperioden sker mellan juli och september. Ibland dock inget regn alls! Skörden sker i oktober. Direkt efter det så sås det för ovanstående grönsaker. Största problemet är liksom för bland annat den rikliga mango odlingen (som skördas runt april månad) att man inte kan ta hand om grödorna utan stor del får helt enkelt ruttna

bort! Fick också ett starkt intryck av att man inte hanterar sitt foder på bästa sätt, så att djuren utfordras med det som helt tappat sin lilla näring. Det odlades också kalebass. Till del så grävs kalebassen ur med sitt innandöme och efter torkning så sågas den upp som förvaringskärl, vaser etcetera. Fick själv två stycken för att eventuellt söka ta med hem i resväskan. Ett trädslag som introducerades alltmåra är eucalyptus. Det negativa med trädslaget är att det suger mycket vatten, att bladen har en form av syra som skapar obalans i naturen. Det positiva är att träden växer ganska fort, att när de huggs ned det uppkommer nya skott, upp till fyra efter nedhuggning. Samt att trädet är eftersökt p g a att det är så väldigt hårt. Mycket populärt vid byggnation. Men så hårt att spikarna lätt kröks. Den som vill ha breda plankor måste dock importera dessa från antingen Elfenbenskusten eller Ghana. Jordbruket sysselsätter omkring 90% av befolkningen. Under torkan immigrerar flera hundra tusen jordbruksarbetare till grannländerna. Pengarna de tjänar skickas hem och bidrar starkt till landets ekonomi. De viktigaste exportvarorna är bomull, boskap och guld.

Efter det besöket begav vi oss till odlarens speciella boende. En form av boendecirkel där han hade sin egen hydda, bredvid den en form av sädeshydda, därefter olika hyddor åt sina olika fruar. Den här mannen hade endast två fruar och sade sig ha två barn, vilka visade sig vara pojkar. Han hade också tre flickor som inte nämndes. Vilket tydligen är vanligt.

Vid vägen mot staden, bebyggelsen, passerade vi en av de där groparna där men bryter loss lera. Trampar densamma med sina bara fötter och tillsätter en form av halm. Efter torkning i storlek av byggnadsstenar så används stenarna av lera till byggnation av väggar. Just vid detta ställe stannade poliserna och beslagtogs redskapen som spadar etcetera för att sedan söka upp deras ägare. Genom att det var olagligt bryta fram denna lera så nära bostäderna då det blir nya gropar i naturen.

Färden gick till en skola med 884 elever i åldrarna 12-16 år, varav 611 pojkar. I den åldern var det alltså mycket få flickor som kom. De skulle ju i varje fall giftas bort och i övrigt fick de säkert arbeta inom respektive familj. Skolan bestod av sex skolsalar. Det vi besökte hade, jag räknade, 97 elever. I samma lilla skolsal! En lärare. Eleverna stod upp och applåderade vår ankomst. Eleverna var klädda i en skoluniform. Ute på gården följde de oss var helst vi gick. Ett av husen med sina tre skolsalar var relativt nybyggt med ekonomiskt stöd från en tysk stiftelse. Det var en sådan skolsal vi besökte för övrigt. Skolan var också något ovanlig, då det fanns en brunn med rinnande vatten på gården. Skolarbetet börjar 07.00, håller på till 12.00, sedan är eleverna lediga till 15.00 och fortsätter upp mot 18.00. Det kändes verkligen på att åka därifrån.

Mot nästa skola. Yngre elever upp till de 12 åren. Där hälsades genomgående genom att korsa armarna och buga. Vi besökte en årskurs 3. 116 elever i samma klassrum. De stod också upp och applåderade oss. Och sjöng med inlevelse två sånger. Den första Burkina Fasos nationalsång. Högt, klart och ljudligt. Undrar hur många elever i Sverige som ens kan vår egen nationalsång? Även på denna skola sex klassrum. En lärare tjänar runt 1.000 svenska kronor per månad.

Till polisernas byggnad. Deras motorburna fordon var tre motorcyklar. Ingen annat. Behov av fordon, skrivmaskin, logistikmöjligheter/arkivering/diarieföring för anmälda brott (papperen som var uppkastade på en hylla vittrar nu sönder), radiokommunikationsutrustning, främst behov av laddningsbara batterier. Radiokommunikationsutrustningen var av märket Kenwood. Den hade en räckvidd på 7 km – om den fungerade. De ansåg sig ha stora svårigheter att utföra sina uppgifter. En mycket liten fyrkant ute på gården var deras cell där det kunde kastas in upp mot 30 personer!! Fanns också en hink i densamma för deras behov.

Vi besökte ett markavsnitt som borgmästaren hade förhoppning kunde återbördas som damm. Med sin längd på 500 meter, bredd på ca 300 meter skulle det kunna bli en fiskeodling. Vattnet kunde pumpas in i vattendraget från Kompienga dammens utflöde. Med påfyllnadsmöjligheter så riskerades heller inte uttorkning och därmed att fisken skulle dö. Det skulle behövas mer urgrävning, påfyllning av vallarna, vallarna skulle behöva stenbeklädas, marken lerbeslås.

En av stadens tre dispensärer besöktes. En form av vårdcentral. Vi träffade en manlig sjuksköterska som skulle ge en spruta till ett mindre barn som hade malaria, den vanligaste sjukdomen. Små barn som inte kan behandlas inom fyra timmar kan vanligtvis avlida av sjukdomen. Det var gammalt, det

Carl-Ewert Ohlsson

var slitet. I huset bredvid fanns ett apotek. All medicin får köpas av den enskilde. Ingen medicin finns någonsin på dispensären. För flickan med malaria fordrades ett inköp av medicin för ca 21 kronor. En summa som för många är oöverstigelig. Då gäller det för sjuksköterskan att välja ut den medicin som är helt nödvändig och stryka medicin som behövs men icke har samma höga värde från listan! Apoteken har enbart medicin vars intecknade tid gått ut. Allt för att nedbringa kostnaderna för den enskilde som ändock har mycket svårt att kunna betala. En sjuksköterska tjänar runt 1.000 svenska kronor per månad. En läkare runt 2.000, läkare med 15 årig tjänstgöring kan hamna på upp emot 4.500 kronor/månaden. Den vanligaste sjukdomen är just malaria men det finns också ett AIDS problem, dock mindre än i större delen av Afrika. Just nu var det många med lunginflammation, p g a den kalla årstiden, dagtid ca 35 grader, kvällstid ned mot 20 grader. Varmast är det i april månad.

Åter till ett familjeboende, vars besök var förberett. Mannen hade sin hydda där han kunde vara själv. I respektive hydda hade han sina fruar. Sammanlagt fyra stycken. Skillnad mot vår egen ordning med en fru och ett antal älskarinnor. Två söner hade också sitt boende i andra hyddor med sina fruar. Mannens fruar hade var och en sin kokplats. Den dag hon kokade mat stannade mannen hos den kokansvarige över natten. Vid frågan hur många barn fruarna hade tillsammans vidtog en lång överläggning, Till slut hamnade de på 15 stycken, vilket visade sig vara sju pojkar och åtta flickor.

Vi besökte också gendarmernas byggnad. De ansåg sig ha mycket arbete vid gränsen mot Togo, Niger, Burundi. När de jagar en brottsling som smiter iväg så får gendarmerna inte korsa gränserna. De tjänar cirka 1.000 svenska kronor per månad. En av gendarmerna sken upp och hade föregående dag sett oss på statliga TV:n, vid öppningsceremonin för ADF/RDA partiet i Ouagadougou. Chefen för gendarmerna påpekade vikten av ett gott samarbete mellan dem själva, den lokala polisen och militären. De hade dock ingen radioutrustning att kommunicera mellan varandra med, utan fick förlita sig på traditionell telefon.

Under dagen besöktes också den förvaltning som var statlig och vars verksamhet skulle slussas över till kommunen alltefter som kompetensen byggdes upp. Den unge prefekten, Bako Maxime, var ny i tjänsten sedan i höstas men verkade mycket kunnig och pålitlig. Staten hade en form av tillsynsansvar och betalade även den agronom vi träffade och som hade som uppgift att stödja jordbruksodlarna med kunskap.

Efter detta så besöktes kommunens förvaltning. Kommunen ansvarade för skolan (låg och mellanstadium), för lokal sjukvård, kultur och infrastruktur. Man tar också in avgifter per boskap (vilket gör att det är svårt att få exakt antal djur av respektive jordbrukare uppgivet!), avgifter per marknadsstånd, avgifter för att stämpla diverse handlingar som ex vis vigselbevis, legitimationshandlingar. En form av delat ansvar för sekundärskolan där kommunen står för lokaler och därtill hörande kostnader medan staten står för lärarlönerna. Landsortskommunerna, de 301 stycken, bildades för 4 år sedan medan de 50 statskommunerna hade bildats något år tidigare. Ett problem – av många – var bristen på att få till elektricitet. Så nära dammen men så relativt få med el. Skälet var naturligtvis kostnaderna. Det borde gå att nyttja solceller som lösning. Men för detta fordras dels tillstånd från statliga monopolbolaget Sonabel samt ekonomi för inköp. Även om det över tid är betydligt billigare så finns helt enkelt inga medel hos den enskilde för detta. Och inga lånemöjligheter alls. Hos Kommunchefen, Neya Sylvestre, fanns några pokaler som visade sig vara pokaler till vinnande skola i en årligt återkommande fotbollsturnering. Likadant fanns det en pokal till vinnande lag i en annan fotbollsturnering som också ordnas årligen där olika lag sammansätts efter intresse. Det här spelas naturligtvis på en dammig plan utan egentliga fotbollsmål. Finns ju inget gräs – finns inte resurser till en egentlig fotbollsplan. Här skulle det verkligen vara befogat med konstgräs!

Kommunen hade lagt fast en form av investeringslista – som man givetvis inte hade möjlighet att finansiera men fullt naturligt önskade partners för. Det handlade om; bygga en högstadieskola (svensk kr 2 miljoner), en artificiell damm (0,67 miljoner), landsvägsbygge (1,2 miljoner), förbättringar av dammar (1 miljon), bygga en sekundärskola (1,2 miljoner), primärskolor i fyra byar (ingen summa redovisades). Komienga som har en yta om 800 kvadratkilometer, består av 17 olika byar. De vanligaste sjukdomarna är; malaria, hjärnhinneinflammation, luftrörssjukdomar, diarré sjukdomar, tyfoidfieber. Man hade också exakta antal boskap; 15.789 nötkreatur, 13.499 getter, 15.008 får, 3.277

åsnor, 5.056 svin, 42.490 höns. Jordbruksproduktionen handlar om; majs, sorgum, ris, bomull, maniok, sötpotatis, sesam, soja, jordnötter, niébe och hirs.

Vid den sena tisdagslunchen fick jag ta emot en del gåvor. Visade sig vara den här formen av nationaldräkt, partiets elefant samt bronsstatyett föreställande Yennenga ridande på sin häst. Det kändes verkligen att åka från Kompienga och dess stora gästfrihet. Nyvunna vänner som det är ett stort personligt värde att få behålla, utveckla vänskapen och dialogen djupare med.

Det behövdes ett stopp hos byäldsten, stamhövdingen i Kompienga, innan vi kunde lämna för återfärden. Naturligtvis följde oss borgmästaren till utfarten av staden. Vi hade ju varit hans gäster och det ansågs fullt naturligt att man då följer med till dess gräns! I samband med detta så överlämnades också till oss en form av intressebrev från deras sida, där de uttryckte sin vilja att få fortsätta kontakterna. Därefter de 35 milen mot Oaugudougou i mörker med alla dessa djur eller cyklister och mopedister som färdades utan lysen och reflexer. De första milen hade vi militärbevakning, ända fram till staden Fran. Tacksam för att resan hade gått bra och jag kommit tillbaka till hotellet i huvudstaden kände jag tröttheten alltmera ta överhand över kroppen.

Onsdag 2010-01-13

Onsdagen inleddes med att Lennart Karlsson kom in på hotellet för att hämta mig. Utanför stod hela Sandviken gruppen och väntade med en minibuss och chaufför. Jag satte mig dock i bilen med Charlemagne Kaboré, ordförande för organisationen AAEPIC (Association des Amis des Elus du Plateau Central). Den organisation som ligger bakom det projekt där maskinutrustning/datorer, kontorsmöbler och diverse annat samlats in i Sandvikenområdet av många välvilliga personer och organisationer och vars innehåll nu färdigställs av lärarna/eleverna från Bessemerymnasiet. Charlemagnes organisation är sammansatt som en förening som utbildar och stödjer samtliga kommunpolitiker i deras uppdrag inom ett upptagningsområde av 20 kommuner (Plateau Central). Charlemagne tillhör en protestantisk kyrka i Oaugadougou. Det finns ingen exakt uppskattning av de religiösa tillhörigheterna men det uppskattas finnas ca 50% muslimer (huvudsakligen sunniter), inhemska religioner ca 31%, kristna ca 18%.

Gemensamt med bil och buss tog vi oss till en stor privatägd skola med hela 3.000 elever i åldrarna 22-25 år. Skolan, ISIG International, finns på vår besökta huvudskola, i ett annex samt i en nära angränsande stad. Den har två huvudsakliga inriktningar; IT/elektronik respektive Management. Skolan startades 1992 som den första privatskolan i Burkina Faso. Det finns ett obligatoriskt inslag av engelska, vilket fortfarande är ovanligt. Det finns mer än 200 lärare men de är mest ambuleraande så den fasta lärarstocken är endast 40 lärare. Det finns ett internationellt samarbete med skola i Marseille, i Lille samt etableras nu kontakt med Canada. Uttalades ett intresse att också få svensk skolkontakt. De som guidade oss runt var M Aboubakar Ouedraogo, direktör TOEIC Center, e-mail aboubakar.ouedraogo@isigburkina.org samt M Clovis Aymar Yameogo, ansvarig för kommunikationer.

ISIG är inte en vanlig skola. Det handlar om en hög elevavgift över de tre årens utbildning som enbart inkluderar studier, inte resor, inte elevboende, inte mat, inte eget material. Utbildningskostnaden över de tre åren är totalt på 25.000 svenska kronor. Alltså går enbart ungdomar till rika föräldrar. De kommer från 18 olika afrikanska länder. Det är en majoritet flickor på skolan, främst handlar det om en könsförskjutning till flickors fördel på Management programmet. Skälet till övervikt flickor handlar om att rika föräldrars pojkar vanligtvis är mycket lata och låter föräldrars rikedom klara den egna framtiden medan flickor verkligen arbetar fokuserat. Inte helt oväntat hette klassrummen enligt Bill Gates 1, 2 o s v.

Eleverna från denna skola har aldrig problem att få fasta jobb. De är alltid eftersökta. Skolans ledning sa att de kommer att arbeta än tydligare att implementera entreprenörskapet i utbildningen redan från första dagen. Det är de driftiga personerna som verkligen förstår entreprenörskapets mekanismer som för ett samhälle framåt. Skoldagen börjar vid 07.00-12.00, fortsätter 15.00-18.00. På skolan anordnas på kvällarna mellan 18.00-21.00 kvällskurser. Skolterminen är oktober-juni med 2 veckors jullov samt 1 veckas ledighet i april. Samtliga skolans datorer kommer från Taiwan. Datorer kan köpas av eleverna genom en form av hyresköp.

Vi fick också träffa skolsköterskan. En ung man. Det skall enligt honom finnas ytterligare en sköterska anställd samt en läkare som kommer vid olika tillfällen. I en paus fick vi möjligheten att kommunicera med elever från olika länder. Jag träffade en tjej från Guinea Bissau som var mycket intresserad av att prova sin engelska. Berättade värtaligt och med stolthet om sitt eget land och dess skönhet.

Med organisationen AAEPs gamla Toyota-buss gjorde vi en utstickare till den helt nya och pampiga statsdelen Oaugu 2000. Kändes överkligt att se de flesta byggnaderna som de reste sig i ett av världens fattigaste länder. Vem, hur, varför hade det här konstruerats? Hur betalas det? En form av Eiffeltorn reser sig upp efter paradgatan, mitt i blickfånget. Den jättelika cirkulationsplatsen skall bli en form av jättestort torg. I närheten till detta fanns också en stor helt ny friidrottsarena. Leken med arkitektur ger stora obrukbara biytor. Går naturligtvis att leka i betong då det här inte behöver beaktas för köldbryggor med mera. Det nya jättelika presidentpalatset har byggts med massor av små, mycket små, mosaikbitar. I närheten av detta fick vi inte fota – ”då kommer vakterna att lägga beslag på kamerorna”. Förklaringen till de pampiga byggnaderna som gavs var att de gav en form av stolthet. Där det offentliga får äga byggnader som kommer att få ett historiskt stort värde. Något som Burkina som ung nation inte anser sig ha. Ungefär som om en kommun – ex vis Sandviken – skulle ge sig på tankestycket att sälja bort Gysinge eller möjligen Högbo. Ett stort område är destinerat för byggnation av ländernas ambassader. En mycket stor ambassad har redan Sydafrika. Annars är de allra häftigaste byggnaderna uppförda genom ägande från Libyen, de har stora intressen i Burkina Faso.

Efter den rundturen gick resan mot Nakamtenga. Där Eva Karlsson har en egen förskola, grundad 2000. Kvinnorna där bestämde sig för att starta en förskola och började själva samla in pengar och byggstenar för att bygga sin skola. Tack vare kvinnornas framsynthet och beslutsamhet är skolan byggd och verksamheten fortskridit sedan just år 2000. Eleverna som lämnat förskolan är alltid bland de absolut bästa eleverna i den närliggande primärskolan. Grundidén med skolan är att utbilda förskollärare som bor i området och som efter utbildningen själva tar ansvar för undervisningen och ansvaret för skolan. Utbildningen bygger på praktisk verksamhet, varvad med teoretisk utbildning och reflektion. Stor vikt läggs vid att utarbeta lokalt undervisningsmaterial, för att underlätta för eleverna att ta till sig kunskap. Tanken med undervisningen är att den pedagogik och metodik som utarbetas ska vara direkt anpassad till den miljö i vilken barnen lever och har sina referensramar.

Barnen uppmuntras att lära sig mer av egna traditionella hantverk, sånger och danser. En viktig del av verksamheten är hygienundervisning och konkret arbete med skolans egen trädgård. Där odlas frukter och grönsaker som används som undervisningsmaterial och dessutom blir tillskott till dagens mat och fruktstund. Eftersom det inte finns tillräckligt med mat i hemmen kommer många av barnen till skolan utan att ha ätit något alls. Barnen får därför varje dag ett lagat mål mat och en frukt. Detta är grundläggande för att de ska orka tillgodogöra sig utbildningen.

Inom skolans låga mur av traktens natursten finns tre klassrum, förråd, latriner, kök och matsal med tak – men utan väggar. Mellan skolbyggnaderna finns trädgården där grönsakerna odlas. På
Carl-Ewert Ohlsson

skolgården har barnen varit med och planterat många fruktträd för att lära hur de växer och ger närande frukt. Men också för att de ger skugga i den stekande solen och skydd mot ökenvindarna från norr.

Från omkringliggande områden finns stora önskemål om att liknande förskolor ska kunna startas. Därför finns ett mycket stort behov av att utbilda nya lärare som kan ta ansvar för skolor i sina egna byar. För att bygga vidare på arbetssättet finns stort intresse att komplettera förskolan med en primärskola. Här finns också parallellt studiecirkelverksamhet så att även barnens föräldrar får ta del av det som för eleverna blivit en självklarhet; hälsa, hygien, nutrition, miljö.

För att driva verksamheten fordras ekonomi. Eva har lagt ned mycket arbete på att få in de erforderliga ca 100.000 svenska kronorna per år som gör att skolan kan fortsätta med sin verksamhet. Det är svenska privatpersoner som sett till att det här är möjligt. Från och med i år ingår förskolan som ett projekt i Yennenga Progress som gärna tar emot nya medlemmar, bidragsgivare. Mer finns att läsa under; www.yennengaprogress.se Eleverna går varje dag i skolan till 12.00, avslutar med lunch. Medan lärarna tar siesta och sedan arbetar vidare för ordningsställande, för kontinuerlig intern utbildning, för planering, förberedelser.

Vid förskolan fanns möbler och datorer avlastade från Hiertekören och Bessemerymnasiets container. I en lokal i närheten hade de 20 kommunerna som skulle få vardera två datorer, kontorsutrustning haft anställda som utbildats av Bessemereleverna och lärarna. Nu fick vi bära ned borden till en lokal, få ned hurtsar, stolar etcetera och göra i ordning de olika arbetsplatserna för varifrån leveranser skulle ske. Innan vi genomförde det arbetspasset fick vi en lunch som Eva tillsammans med skolans lärare färdigställt.

Tillsammans med förskolans personal fick vi prova att dansa ett antal burkinska danser – den/de som ville. Vi fick även besök av organisationen AAEPIC varvid vi alla presenterade oss och fick möjlighet att samtala inför torsdagens speciella händelse.

Under kvällen åt jag min middag tillsammans med Bessemergänget på en restaurang i centrala Oaugadougou. Trevligt och avspänt.

Torsdag 2010-01-14

Tidig avresa mot Ziniaré där det skulle bli ett högtidligt överlämnande av utrustningen från Sandviken-Gästrikland. Organiserat av AAEPIC. Organisationens svenska namn blir; Föreningen för de Förtroendevaldas Vänner i Plateau Central (20 kommuner). Jag hade erhållit min inbjudan i söndags av organisationens ordförande Charlemagne Kaboré.

Det var uppställt tält med öppna väggar som i en hästsko och med öppen plats mot talarstol. Mycket musik strömmade ut ur de stora högtalarna. Bessemergänget hade gjort i ordning en kontorsplats med kontorsmöbler, stolar och två datorer för att visa hur det skall komma att se ut i samtliga de 20 kommunerna. Blev själv placerad i främsta raden mellan borgmästaren för Ziniaré, ordföranden för

AAEPC och presidentens lillasyster. Dagen till ära hade jag själv iklätt mig den klädsel, en form av nationaldräkt, som jag erhöll som gåva på ADF/RDAs söndagsmöte. Jag upplevde att det var mycket uppskattat av de deltagande. Innan proceduren tog fart fick vi vänta in landets Kommunminister. En mycket, mycket vänlig man.

Inför varje tal så nämndes i en preciserad ordning samtliga de som ansågs vara ”dignitärer”, varvid jag själv av någon anledning omnämndes vid varje talares introduktion. Mycket, mycket viktigt med den ordningen i Burkina - att följa ”proceduren”! Ordningen som följde;

- Hälsningsdans med sång – ”Sandviken har kommit till oss för att vi skall bygga upp landet tillsammans. För detta fordras det vänskap”. Orden ingick i deras framträdande.

- Borgmästaren i Zinairé. Framförde en nyårshälsning för hälsa, välbefinnande och framgång. Tackade organisationen AAEPCC för utvecklingen av demokratin i regionen och till delar i hela landet. För att det stödjer vidareutveckling av demokratin i kommunerna. Tackade speciellt de svenska representanterna för deras stöd

- Charlemagne Kaboré, ordförande i organisationen, betonade att det är viktigt för civilsamhället att stödja regeringen i arbetet för en fungerande demokrati. Sedan 2006 har organisationen utbildat över 1.000 personer på olika sätt. Framförallt genom seminarier och med forumteater som metod. Den utrustning som erhållits från Sverige skall föras ut i kommunerna för att stärka arbetet inom deras kommunala uppdrag. Allt för arbetet för folket. Efter Charlemagnes eget besök från AAEPCC i Sandviken har nu den insamlade utrustningen kommit fram. Är snart ute på de platser där de skall brukas. Han redovisade också föregående veckas arbete från Bessemers sida för utbildning av personalen.

AAEPCC är en ungdomsorganisation i Burkina Faso som arbetar med demokratisk fördjupning, samhällsinformation och utbildning på kommunal och regional nivå. AAEPCC är den lokalt ansvariga för verksamheten vid förskolan i Nakamtenga också. Deras e-mail adress är; chabore@hotmail.com

- Lennart Karlsson gav sin syn på uppdraget för demokratiutvecklingen som den absoluta metoden så att landets vidareutveckling skall vila på en fast grund. Han lyfte speciellt fram Sandvikens roll i det som händer idag.

- Musikunderhållning följde med två artister, varvid den ena var en av landets absolut mest kända. Och som gjort ett stort antal skivor. Han – Floby - sjöng för Burkina Faso och hyllade geografiskt område efter område. Gjorde det också på en hel del olika språkgrupper. I landet finns 60 olika sorters språk.

- Ordföranden i regionstyrelsen för Plateau Central framförde en nyårsönskan till organisationen AAEPCC och till de svenska vännerna från Sandviken. Han beskrev kort hur decentraliseringen genomförts/genomförs. Allt efter ett regeringsbeslut. Beskrev de kompetenser som lagts ut på kommunerna. Det kräver mycket stor mobilisering av alla parter. Det civila samhället måste på olika sätt bidra. Sådana insatser måste synliggöras och på alla sätt lyftas fram för att landet skall kunna utvecklas. AAEPCC bygger på sitt sätt en kraftfull bas. Han inbjöd samtliga invånare i Plateau Centrals 20 kommuner att stödja denna utveckling. Om inte kommer samhällsutvecklingen att stanna upp. Han avslutade genom att tacka alla sina vänner från Sandviken och nämnde också specifikt Lennart Karlsson.

- Följde därefter åter en dans och sånguppvisning

- Kommunministern för Burkina Faso gav sin historiebeteckning för hur decentraliseringsarbetet med införande av kommuner och därmed inriktningen för vägen mot ett decentraliserat samhälle har stakats ut av regeringen. Decentraliseringen är till för att ge medborgarna verktygen att aktivt ta ansvar för sin utveckling och därmed påverka framtiden. Staten tar sitt ansvar genom att tillföra skattemedel. AAEPCC ansågs ha en mycket stor klarsynthet – vilket inte minst visades dag som idag, tillsammans med kollegor från Sandviken. Ett föredöme för andra. Önskade att den här insatsen kunde multipliceras till andra delar av landet. Tackade speciellt Sandviken. Det här förstärker den lokala kulturen, vilket han ville ha framfört till alla vänner i Sverige. Kommunerna måste nu ta sitt ansvar och nyttja det som lämnats över. Ger en större möjlighet för kommunal service. I april påbörjades arbetet med att ge medborgarna giltiga ID handlingar. Betyder att alla över 18 år kan delta i nästa val, presidentvalet hösten 2010. Utgick från att Plateau Central verkligen ser till att alla medborgare utrustas med dessa ID handlingar. Valet kan därmed få en massiv uppslutning. Med kommande ID handling kan man också göra en folkräkning. Önskade därefter alla en hälsa av järn. Leve decentraliseringen, leve vänskapen mellan folken.

- Enligt Burkina Faso tradition gjordes sedan en två minuters sammanfattning av alla hållna tal.

- Följde en ny dans och sånguppvisning. Också traditionsenligt belönades den som uppträdde med att pengar överlämnades från den/de som gillade uppträdandet.
- Avslutningen var den symboliska överlämning av datorer, möblemanng som satts upp i Zinairé. Allt detta dokumenterat av nationella TV kanalen.

Lunchen var uppdukat hos presidentens syster. Syster till landets president Blaise Campaoré. Han tog makten genom en statskupp 1987 i samband med att förre presidenten Tomas Sankara mördades. Även här blev det en honorär placering mitt emot kommunministern. Han, Toussaint Abel Coulibaly, berättade att han varit i Stockholm i november månad på en EU konferens. En verkligt fin upplevelse för honom där hans spontana intryck var att han såg att i Sverige finns det en väldigt accepterad jämlikhet könen emellan. Han skulle uppskatta en inbjudan till "landet med jämlikhet". Han var nogg med att vi skulle byta visitkort. Toussaints e-mail adress; ctoussabel@yahoo.se En mycket storstilad lunchträff avslutades med att en stor mängd hövdingar kom och uppvaktade. Själv begåvades jag med namnet Ouedraogo, som skulle betyda hästmannen eller möjligen hingstmannen.

Avslutningsvis uppvaktades jag av Juliette Y Kongo, utvecklingschef för Union de Assurance de Burkina. Om det fanns möjlighet för någon form av samarbetsmöjligheter oss emellan.

Vi återvände med Eva Karlsson till Nakemtenga där hon skulle inkvarteras hos bonden Josef Ilbodou. Där har Eva ett eget rum stående. Bli inneboende där till sin hemresa den 31 januari. Lennart pekade också ut den plats i byn han valt för att från hösten 2010 uppföra ett eget hus - och därmed också, så småningom kanske kunna bo lite längre perioder i Burkina Faso. Där skulle han också uppföra en gäststuga med två sovrum och vardagsrum.

Lennart och jag själv begav oss till en stadsdel där Lennart själv byggt ett hus som han numera hade uthyr. Det var en pampig tvåvåningsvilla i vad som jag såg som en form av kubansk stil. Naturligtvis hade han det byggt med samma sorts stenar som i förskolan. Naturstenar i röd färg som huggits fram i marken.

Planeringen inför seminariet fredag/lördag tog också en stund av den sena eftermiddagen innan jag skjutsades vidare till Sidas administrative chef, Christina Andersson, och ett bad i hennes pool. Kunde genom Christina få en bild av hennes arbete, liksom övriga anställda på Sida. Liksom hennes syn på Sveriges roll i världen – och även i Burkina.

Kvällen avslutades med en middag nära mitt eget hotell, tillsammans med lärare och elever från Bessemer.

Fredag 2010-01-15

Idag hämtning på hotellet och resa ut mot annat hotell där partiet ADF/RDA hade två utbildningsdagar för politiskt valda. Med representanter från alla 45 provinserna i olika antal. Totalt var här 70 personer. Det var en stor procedur att komma igång. Alla samlades i stora konferenssalen medan jag och Lennart fick gå in i ett separat rum tillsammans med partiets ledare; Me Gilbert Noël Namdouda Quedraoco. Känner honom ganska väl efter hans besök i Sverige och Sandviken våren 2009 samt efter träffen i

söndags. Han har en bakgrund som jurist och är ganska ung. Engelsktalande till delar och mycket, mycket vänlig. Gilbert gick hastigt igenom sitt tal, innan vi till tonerna av partiets musik gjorde entré.

Först höll parlamentariker Belem ett kort anförande, räknade också upp de deltagande som var högt rankade i vanlig ordning. Även undertecknad. Gilbert höll sitt tal och fick applåder för det innan han intervjuades av deltagande media, inkl statliga TV bolaget. Kommer att träffa honom åter vid avslutningen lördag. Partiet mobiliserar till höstens presidentval. Förutom att skapa möjligheterna ute i landet för kommunpolitikerna.

Partiet hade en inhyrd konsult som skulle leda dagarna. Han arbetade verkligen problemorienterat och strukturerat. Deltagarna fick chans att formulera frågeställningar som seminariedagarna skulle belysa. De jag antecknade var; Hur gör man en valplanering? En verksamhetsplanering? Önskar idéutbyte. Hur styra/leda en kommun? Verktyg för kommunutveckling? Hur lyfta fram viktiga frågor? Kommunikationsstrategi? Vad ligger i ett lokalt ledarskap? Vad ligger i politikerrollen? Vilken lokal politik för ADF/RDA? Hur få befolkningen att gå och rösta? Erfarenheter från nord som syd och inte minst Sandviken.

Jag fick större delen av förmiddagen till att presentera organisation, innehåll, demokratidialog etcetera från ett Sandviken kommun respektive Landstinget Gävleborg perspektiv. Hade gjort i ordning ett Power Point upplägg som fick utgöra bakgrund till min verbala presentation. Utifrån deltagarnas förväntningar på dagarna lades fokus lite olika på de skilda delarna (vill passa på att tacka de som på olika sätt hjälpt till eller reflekterat på mina bilder; Per-Ewert Ohlsson, Nils-Olov Ohlsson, Mikael Reijer, Monica Jacobsson, Ulrika Nääs Hanerus, Bosse Hedblom). Seminariedeltagarna ställde under presentationen en del egna frågor. Vi drog över lunchen men hann ändå inte helt svara på alla funderingar. PP bilderna bilägges min redovisning.

Efter gemensam lunch tillsammans med partiledningen avvek jag tillsammans med Lennart. För ett besök på det sjukhus som Lennart Karlsson själv varit delaktig i. Historien är lång. Byggnaden har uppförts av Lennart för att först drivas som verkstadsskola med teknisk inriktning. Sedan ändrades dess innehåll till att drivas som en form av konferensanläggning Det sysselsatte då sex familjer. Men när Lennart flyttade hem till Sverige fanns ingen möjlighet att driva verksamheten vidare, En verksamhet som gick plus minus noll.

Moussa Bologo, ledare för ECLA, Chevalier de l'Ordre National, tog kontakt med Lennart och föreslog att byggnaden delvis skulle byggas om till ett mindre lokalt sjukhus. Så gjordes och sjukhuset fick namnet Clinique Médical ECLA (Association "Etre Comme les Autres"). Har adressen BP 362, Ouahigouya, Burkina Faso, e-mail; ecia@fasonet.bf eller site web; <http://ecia.free.fr>

Nu fanns där en fast allmänläkare, fyra sjuksköterskor, två apoteksarbetare vid intill liggande apoteket. Som i Komienga var det fråga om generiska mediciner, allt för att hålla kostnaderna nere. En mycket stilig byggnad i ett mycket fattigt område. Naturligtvis som för alla andra byggnader med mur runt omkring. Byggnaden hade diverse rum men var inte fullt igång då det saknades delar till labbet, inga kirurginstrument till kirurgsalen, fattades vattenreningsdelen till den dialysapparat som var med i sändningen från Sandviken. Jag fick med mig en definierad lista över de delar som fattades. Den generiska medicinen säljs för låga priser men hjälper ändå till att finansiera själva sjukhusverksamheten. De vill naturligtvis få igång verksamheten fullt ut så att inte personalen gör som det är vanligt, söker sig till Frankrike för vidare arbete. De behövs så väl här, med sina låga löner men stora utmaningar.

Verksamheten behöver svenskt stöd! Ekonomiskt just nu, utrustningsmässigt – men inte i så stor omfattning. Gärna i biträde av svensk personal som kanske kan vara nere i någon 14 dagars period initialt för att ge både kunskap som spirit (uppskattar den dialog som jag till del fått föra i Gävleborg med; Börje Svensson, Tomas Storm, Hannah-Karin Linck)

På kvällen kom Lennart till mitt hotell. Dit anslöt också både Belem som Benjamin från ADF/RDA. Tillsammans med två ungdomar från partiets ungdomsorganisation. Vi åkte till en fransk restaurang, dit anslöt också en kompis till Benjamin plus två andra ungdomar från samma ungdomsorganisation.

Carl-Ewert Ohlsson

14(18)

Denna gång tog jag notan. Innan Belem per bil ledde oss vidare på andra sidan stan till ett dansställe. Full fart på dansgolvet med rytmisk afrikansk musik. Innan vi skildes åt framför mitt hotell vid halvtvå tiden på kvällen. De fyra ungdomarna önskade få svenska kontakter, e-mail vänner. De hade en något begränsad engelska men ville gärna anta utmaningen att korrespondera just på engelska ändå. Två av ungdomarna var i åldern att påbörja sina universitetsstudier medan de andra två gått vardera tre år i respektive utbildning microbiologi samt medicin. Det är långt ifrån enkelt att få möjlighet till studier i Burkina Faso. Det gäller att ha betyget väl godkänd. Då finns en form av stipendium. Som ger möjligheter, utan det så är det en mycket tuff situation.

Lördag 2010-01-16

Sista dagen i mitt nya land. Hämtades på förmiddagen av Thierry Zongo som arbetar för Christian Children Fund, Canada. De söker stödja utvecklingsarbetet i Burkina på olika sätt. Bl a inom hälso-sjukvården.

Skjutsades till andra dagen av seminariet. Fick hälsa partiledaren välkommen när han anlände. Tillsammans gick vi in i ett avskilt rum och gick igenom mina upplevelser från veckan. Vilka intryck jag var beredd att dela med mig utav. Hur jag såg på ett fortsatt utbyte. Gilbert lyfte samma delar som jag men lade själv tonvikten vid den dialog, kompetensutveckling, stöd som fordras inom Burkina Faso – med betoning på sjukvårdens situation. Vi pratade även om exempelvis olika utbildningskontakter, utbyten. Näringslivs och samhällsplaneringskontakter. Men även om idrott, där det skulle vara stort att komma med ett fotbollslag. Paris Saint Germain har en form av fotbollsakademi i Ouakadougou som drivs högst militäriskt. Jag var tydlig att jag i allt behöver ”endörr-in”. D v s att för de frågor jag ställer måste jag veta vem som är mottagare till och att frågor, synpunkter, påståenden direkt besvaras åter.

Vandrade tillsammans med partiordföranden mot seminarielokalen i leden mellan ungdomsorganisationens medlemmar. Innan vi steg in i konferenslokalen så fick vi passera en dansgrupp som dansade iklädda traditionella masker. Imponerande.

Till tonerna av partiets eget musikstycke intog vi rummet tillsammans och fick gå runt och handhälsa. När vi sedan satte oss fick också deltagarna sätta sig. Det här var seminariets avslutningsdel. Därmed fick en del av deltagarna gå fram och presentera för oss i podiet vilka kunskaper man förvärvat under dagarna. Gilbert höll ett engagerat tal som till och med fångslade mig trots att det hölls på franska! Därefter fick jag fatt i micken och kunde till alla förmedla mina intryck och hur jag ser på såväl partiet som landets framtid. Fick därvidlag hjälp av Gilbert att översätta vidare från engelskan.

Efter uppställning för fotografering, TV intervjuer så blev det till att runda av. Ungdomsorganisationens ordförande Rose Kienou (kienou.rose@yahoo.se – tel; 00 226 76 66 91 18) ville tala avskilt. Hälsade till Anna Mollstedt och Nils-Olov resp Per-Ewert Ohlsson som hon träffat i våras i Sandviken. Hon önskade besök på ungdomsorganisationens Sommar Universitet sista veckan i juli då 200-300 universitetsstuderanden träffas och samtalar kring samhällsfrågor. Det här blir tredje året i rad som arrangemanget hålls. För egen del ville Rose ha svenska kontakter.

Belem bjöd in till lunch där även, förutom Rose, också två av ungdomarna från gårdagskvällen fanns med. Sylvie Sawadogo (tel; 00 226 76 02 51 49, agaidja3@yahoo.fr) och Alice W Gina Kaboré (tel; 00 226 76 15 27 15, zina487@yahoo.fr). Sylvie som studerar microbiologi och Alice som hoppas att få påbörja sina studier. Under lunchen ringer Sylvies bror som är ingenjör i Frankrike sedan tre år. Meddelar att han satt in en del pengar på hennes konto. Hon formligen strålar. Nu har hon plötsligt fått möjlighet att köpa mat!

Utcheckning från ”mitt hotell” Palm Beach. Hade inte haft tid att nyttja dess pool! Men ett centralt hotell med helt acceptabel standard som jag gärna kan rekommendera vidare. Adress; Avenue Kwamé N´Krumah, tel +226 50 31 09 91, e-mail; hotel.palmbeach@liptinfor.bf. Lennart hade någon kontakt med hotell direktören och kunde utverka 15% rabatt. För 7 nätter och 5 frukostar blev det i svenska kronor 4.302:-.

Sista kvällen bjöd Christina Andersson på lite förtäring. Tillsammans med hennes vänner från Sida åt vi sedan gemensam middag på restaurang. Kunde konversera med Stina Kaltun, som ansvarar för mänskliga rättigheter och demokrati. Innan jag och Lennart tog oss åter till Christina för den sista packningen. Belem kom därefter och hämtade oss för vidare färd till flygplatsen. Han hade assistans från två av flickorna, Alice och Irene. Efter incheckning så träffade vi också generaldirektören för civilflyget, Moumini Guigemde, som tagit sig dit för att säga farväl. Han var också med i Sandviken i våras men hade under min vecka i Burkina varit i Senegal. Där fanns också Thierry som önskade säga farväl.

Inne på flygplatsen fick jag sedan träffa Burkina Fasos honnörskonsul i Sverige. Sten Hagberg. Som också är professor i Uppsala i antropologi. Han vinkade av sin familj som återvände till Uppsala.

Som en ”nyfrälst” Burkinabé lämnade jag Afrikas röda grus – men kände – starkt – det här var inte slutet utan möjligen slutet på början.

Intryck

Det finns så många intryck att hantera. Det går givetvis inte att direkt och plötsligt förändra världen, ett helt samhälle. Men som i vardagen så startar en promenad med ett första steg. En ambition, en handling, ett initiativ.

Intrycken är många - ett omfattande pluralis:

- att kostnadsläge i mångt och mycket är som hos oss
- att inkomstläget är fjärran från oss
- att det är ett något isolerat land, utan hamnförbindelser, beläget mellan Elfenbenskusten, Togo, Niger, Mali
- att det handlar om en knapphändig infrastruktur
- att det är ett jordbrukssamhälle helt utan motorredskap
- att det är jordbruksprodukter som ruttnar p g a att de inte kan tas om hand
- att det i princip inte finns solceller trots det soliga klimatet
- att det är ett folk som formligen skriker efter utländska intressenter, kontakter
- att det ges svenskt bistånd utan att det egentligen finns speciellt god kännedom om hur landet fungerar
- att det är olika folkgrupper som inte står emot varandra
- att områden att specifikt stötta är sjukvård och utbildning
- att det ställts upp ett fantastiskt program för min skull
- att Centerpartiets Internationella Stiftelse har gjort så stora avtryck
- att jag nu har seriösa och goda kontakter genom alla dessa mina vänner
- att Lennart Karlsson nästan är en kultfigur i Burkina Faso genom sina mångåriga, stora insatser, som det var en stor ära att få genomföra veckan tillsammans med

Möjligheter

Det gäller alltid att se möjligheterna och inte gräva en grop genom att bara se problem. Exempelvis genom;

- få Landstinget Gävleborg att uppmuntra kontakter till det besökta sjukhuset i Ouagadougou samt med och till de dispensärer som finns i Kompienga. På läkare, sjuksköterske och annan nivå (Tomas Storm, Hannah-Karin Linck, Börje Svensson)
- överlämna skolkontakter mellan svenska – burkinska skolor på skolnivå, klassnivå
- få ned några svenska ungdomar på Sommar Akademin i juli
- ordna en form av fotbollsläger, träning och matcher, i Ouakudougou
- biträda respektive ABF som SV att få till ett varsitt projekt i Burkina Faso (Monica Jacobsson, Veronica Wernersson)
- biträda i ex vis statsplanering, vatten – avloppsfrågor, teknikutnyttjande (Ola Edström, Mikael Reijer)
- introducera funktionell solcells energi (Midroc Sven Olov Rehnström/Leif Jäderberg)
- stödja kontakter till svenska UF företag (Helena Sjöberg)
- följa valkampanjen i Burkina Faso (hösten -10 presidentval, hösten -11 kommun och riksdagsval)
- fortsätta det stödjande projekt som Bessemer/AAEPC nu genomfört (Kjell Lundin, Mats-Olov Henriksson)
- praktikutbyte i olika kommunala/landstingskommunala områden på medarbetarnivå
- utbyte med Högskolan Gävle (Åsa Morberg, Fredrik Hartwig)
- sammanföra svenska kyrkor direkt till Charlemagnes kyrka
- Körutbyte (Hiertekören/Lotta Tonlycke, GE-Klaven Hannah-Karin Linck)

- jordbrukskunskaper (genom LRF/Lasse Sundström)
- söka ekonomisera någon form av vänortslignande kontakter inom EUs sister city program (undersöks av Torbjörn Kvist, Eva Hultgren)
- lära oss hur Gävle finansierar Buffalo City arbetet (genom Ann-Katrin Sundelius)
- arbeta med säkerställda kontakter direkt till ADF/RDA samt till Lennart o Eva Karlsson, än mer när de mer permanent flyttar ned

Carl-Ewert Ohlsson